

♀♂ Fitxa 05

GIH 5: Genero berdintasuna

Iraupena: 50-55 minutuko saioa bat

Saioaren garapena

Saio honetan 5.GIH-a landuko da "Genero berdintasuna". Fitxa hau, Unitate Didaktiko honetako sarrera fitxa landu ondoren irakasleak nahi duen momentuan gauzatu dezake. Esan bezala, ikasturtean zehar, tutoretza orduetan edo eta ikasgaiaren programazio didaktikoarekin gaia ondo txertatzeko aukera dagoenean gauzatu daiteke.

Saio honetan hainbat kontzeptu landuko dira:

- Garapen Iraunkorreko 5. Helburua zer den eta genero berdintasuna kontzeptua.
- Garapen iraunkorra eta genero berdintasunaren arteko lotura.
- Desberdintasunaren jatorria: nola bilakatzen garen emakume eta gizon eta zer diren genero estereotipoak.
- Emakumeak pairatzen dituzten indarkeriaren jatorriari buruz hausnartzea.

Kontzeptuak modu erakargarri batetan lantzeko asmoz, fitxa honetan, euskarri ezberdinen erabilpena proposatzen da: argazkiak, bideoak, web orriak fitxa honetan egongo dira erabilgarri (baliabideak eta materialak atalean).

Helburu didaktikoak

- Ikasleek genero desberdintasunen arrazoiak ulertzeko eta dituzten ondorioak ezagutzeko espazioak sortzea, parte-hartze aktiboaren eta ikuspegien eta bizi esperientzien trukearen bidez.
- Ikasleen hausnarketa bultzatzea, gizarte errealitatea kritikoki aztertzeko aukera izan dezaten eta jatorri, sexu-identitate eta genero desberdinetako pertsonen errealitateen aurreiritziei aurre egin diezaieten.
- Genero rol tradizionalei aurre egitera bideratutako metodologiak eta dinamikak txertatzea.
- Emakumeek pairatzen dituzten indarkerien jatorriari buruz hausnartzea.
- Emakumeen aurkako indarkeria ez dela indarkeria fisikoa soilik ulertzea.
- Fisikoak ez diren indarkeria matxisten hainbat adierazpen identifikatzen ikastea.

Saioaren garapena

Saio hau hasteko, irakasleak, labur-labur, Garapen Iraunkorrerako 2030 Agenda eta Garapen Iraunkorrerako 17 Helburuak zer diren gogoratuko ditu. Ondoren, Garapen Iraunkorrerako 5. helburua "Genero berdintasuna"-ren azalpena modu erraz eta motibagarri baten gauzatzeko 2 minututako iraupena daukan ondorengo bideoa jarri dezake:

GIH 5 | Genero-berdintasuna

<https://youtu.be/AP8zqHHWrxA>

Behin bideoa ikusi ondoren, ikasle bakoitzak bakarka eta gero talde haundian zeintzuk diren helburu honen erronka nagusienak partekatuko dituzte eta hausnarketa bat egingo da guztien artean (10 minutu). Irakasleak hausnarketa dinamizatuko du eta irakaskuntza-ikaskuntza prozesua gidatuko du.

Ondoren 4-5 ikasleez osaturiko taldeak sortuko dira irakasleak ondorengo talde-dinamika azalduko du: "Diferenteak baina ez ezberdinak"¹ (15 minututako iraupena).

Garrantzitsua da aipatzea, talde-dinamika honetan helburu ezberdinak definituko ditugula ikasgelako mutilentzat eta neskentzat eta talde osoarentzat:

- **Mutilentzako helburuak:**
 - » Emakumeek eguneroko bizitzan jasaten duten desberdintasuna bizi izatea eta haiekin enpatia izatea.
- **Neskentzako helburuak:**
 - » Mendeko rola neurtzea —emakumea izateagatik— eta horren aurka borrokatzea.

¹ Talde-dinamika hau eta hurrengo "Feminitate eta maskulinitate alternatibo askotariko eta berdinezaleak eraikitzen" UNESCO Etxearen gida didaktikotik atera da:

http://www.unescoetxea.org/dokumentuak/gida_fem.pdf

- **Neskentzako eta mutilentzako helburuak:**
 - » Gizarteak mutilen eta nesken arteko diferentziaziaz abiatuta desberdintasuna eragiten duela bistaratzeko.
 - » Mutilen eta nesken arteko eguneroko desberdintasunak desnaturalizatzea.

Talde-dinamikarekin hasteko ondorengo bideoa jarriko da guztien artean ikusteko:

"Zer esan nahi du gauzak neska baten moduan egiteak?":
<https://www.youtube.com/watch?v=s82iF2ew-yk>
 (3 minututako iraupena)

Eta bideoa ikusi eta gero ondorengo galderak erantzungo dituzte, lehenengo bakarka eta gero talde mailan eztabaidatuko dira:

- » Zer iruditu zaizue bideoa? Zer iruditzen zaizue gertatutakoa?
- » Bidegabea iruditzen al zaizue? Zergatik uste duzue gertatzen dela?
- » Inoiz gertatu al zaizue (neskei) edo egin al duzue inoiz (mutilek)?
- » Alderantziz izatea imajinatzen al duzue? Egingo al zenukete berriz?

Ondoren, "Aulkien dinamika vs. Agintea" aurkeztuko da (gutxi gorabehera 15-20 minutuko iraupena).

Lehenik, gelako hainbat aulki biribilean jartzen dira eta neska guztiei eskatzen zaie aulkira igo daitezela eta mutilei zutik gera daitezela. Kokatzeko modu horrek agintaren posizioak irudikatuko ditu (fisikoa eta psikikoa), hain zuzen ere, gizonak izan ohi duten posizioa, indarkeria matxista ez fisikoaren erakusgarri. Eskatuko zaie isilik egoteko eta saia daitezela euren gorputz-adierazpenaren bidez egoera horretan zer sentitzen duten transmititzen. Hainbat minutu igaro ostean, neskek zein mutilek bizi izan dituzten sentimenduak bateratuko dituzte. Lehenik, neskei eskatuko zaie parteka dezatela zer sentitu duten nagusitasun-posizio altuago batean egonda, eta mutilei ere hausnarketa bera egiteko eskatuko zaie.

Normalean, nesken kasuan, boteretsu sentitzearen aurkako erresistentzia ager daiteke, eta baliteke bizitako sentimenduak agintetik urrun geratzeko. Halaber, oso sentimendu kontrajarriak ager daitezke, eta garrantzitsua izango da horiek modu egokian aztertzea.

Ondoren, ariketa bera egingo da kontrako posizioarekin, hau da, mutilak aulkietara igo eta neskak zutik egongo dira hainbat minututan. Horren ostean, hausnarketak partekatuko dira taldean. Dinamika behar bezala badoa, kokatzeko beste modu batzuk konbina daitezke aulkien bidez. Adibidez, neska bat igo daiteke aulkira eta mutil guztiak zutik bere azpialdean, eta alderantziz. Dinamika amaitzean, azterketa -eta hausnarketa- ariketa egingo da sakonki, taldeka zein banaka. Hainbat galdera egin daitezke banaka erantzuteko eta, jarraian, batera egingo dira:

- » Nola sentitu zara dinamika bakoitzean? Sentsazio desberdinak sentitu dituzu? Zergatik?
- » Inoiz sentitu al zara horrela zure eguneroko bizitzan? Saia zaitez zure eguneroko bizitzako egoera batzuk aztertzen.
- » Bururatzen al zaizu ezer egoera horiek aldatzeko?

Jarduera horren bidez, zenbait elementu azter daitezke: enpatia; gizonen eta emakumeen arteko aginte-harremanak sistema heteropatriarkalean oinarrituak, indarkeria matxista ez fisikoaren adierazgarri; eta, nagusiki emozioen zein jokabide sozialaren kudeaketarekin lotutako genero-estereotipoen azterketa. Jarrera eta jokabideak aldatzeko lehen urratsa enpatia lantzea da, eta ariketa honek helburu hori du.

Ebaluaketa eta hausnarketa

Talde bakoitzak bildutako informazioarekin 5 minututako aurkezpen bat prestatu beharko du eta bigarren saioan gauzatu beharko dute ikaskide guztientzat. Irakasleak ebaluaketa modura erabili dezake aurkezpena bera (landutako edukiak eta egindako hausnarketa batez ere). 2. saioa bukatzeko, aurkezpenetan landutako edukien hausnarketa orokor bat egingo da eta talde bakoitzak nola funtzionatu duen ikusteko, autoebaluaketa edo ko-ebaluaketarako tarte bat utziko zaio talde bakoitzari.

Baliabideak eta materialak

- Proiektorea eta altabozak
- Arbela
- Taldeka lan egiteko ordenagailu bat eta interneta
- Datu esanguratsuak bilatzeko lotura:
<https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/gender-equality/>
- 5.GIH-aren bideoaren lotura:
 Cast - <https://youtu.be/FUbA0VTykRk>
 Eusk - <https://youtu.be/FUbA0VTykRk>
- Gida didaktikoa: Feminitate eta maskulinitate alternatibo askotariko eta berdinezaleak eraikitzen:
 Eusk - http://www.unescoetxea.org/dokumentuak/gida_fem.pdf
 Cast - http://www.unescoetxea.org/dokumentuak/guia_fem.pdf